

I denna handledning ges förslag till hur materialet *Bedömarträning i engelska* kan användas av lärare i grupp eller individuellt. Handledningen kan också fungera som utgångspunkt för planering av fortbildning, t.ex. studiedagar, lärarlagsträffar m.m.

Arbetsgång

Ta först del av informationen via länken **Om ämnesprovet i årskurs 6**. Genom att sedan titta på **Introduktionsfilmen** läggs grunden till arbetet med materialet. Filmen ger en teoretisk bakgrund och bedömning presenteras som en del av lärande och undervisning.

Bedömarträningmaterialet är därefter uppdelat i:

- **Bedömning av muntlig kommunikativ förmåga,**
- **Bedömning av skriftlig kommunikativ förmåga,**
- **Bedömning av förmåga att lyssna och förstå,**
- **Bedömning av förmåga att läsa och förstå, och**
- **Reflektion, diskussion och fördjupning.**

Arbetet med dessa fem delar kan göras i valfri ordning.

Inledande film

Individuellt/grupp

- Titta på filmen och fundera över följande frågor:
- Vilka nationella bedömningsstöd känner du till/har du kommit i kontakt med?
- Vilka ytterligare stöd för bedömning kan nås via Skolverkets hemsida?
- Hur presenteras begreppet bedömning i filmen?

Grupp

- Diskutera tillsammans kring filmen och de fem frågorna som nämns (Varför?, Vad?, Hur?, Vem? Och...?).
- Vad är syftena med de nationella bedömningsstöden?
- Vad är skillnaden mellan nationella prov och andra prov?

Bedömning av muntlig kommunikativ förmåga

Individuellt

- Gå till *Bedömning – Muntlighet* i vänsterspalten och läs texten *Bedömning av muntlig kommunikativ förmåga*. Studera särskilt *Översikt: Bedömning delprov A* och ha den tillhands inför bedömningen av elevsamtalen.
- Läs igenom *Elevuppgiften*.
- Ladda ner och kopiera *Bedömningsunderlaget*. Studera de olika bedömningsfaktorerna.
- Titta på *Filmat elevsamtal*. Använd *bedömningsunderlaget* och *översikten* och gör en egen bedömning och betygssättning av de båda elevernas prestationer. Titta på filmen en andra gång om det behövs.
- Ytterligare två exempelsamtal finns som ljudfiler att lyssna till, och de kan bedömas på samma sätt.
- Alla tre samtalen finns bedömda och kommenterade under *Bedömda elevsamtal*. Här finns möjlighet att jämföra med den egna bedömningen.

Grupp

- Förbered grupparbetet genom att på egen hand göra de fem första punkterna ovan före mötet.
- Diskutera samtalen och jämför era bedömningar. Lyssna gärna på de tre samtalen en gång till. Fortsatt diskussion.
- Samtalen finns bedömda, kommenterade och betygssatta under *Bedömda elevsamtal*. Här finns möjlighet att jämföra med egna bedömningar och diskutera dem.

Fortsatt diskussion i grupp:

- Vilka erfarenheter har deltagarna av att genomföra den här typen av muntliga uppgifter? (En 1–6, Äp 5, Äp 6, Diagnosmaterial 7–9, Äp 9)
- Diskutera vilka strategier elever har när de stöter på problem, t.ex. när ordförrådet inte räcker till.
- Studera *översikten*. Hur kan man formulera kommentarer om elevers muntliga kommunikativa förmåga?
- Diskutera olika sätt att kontinuerligt bedöma elevernas muntliga förmåga.
- Vilka arbetssätt kan man använda för att utveckla elevernas muntliga förmåga?

Bedömning av skriftlig kommunikativ förmåga

Individuellt

- Gå till *Bedömning – skriftlighet* i vänsterspalten och läs texten *Bedömning av skriftlig kommunikativ förmåga*. Studera särskilt *Översikt: Bedömning delprov C* och ha den tillhands inför bedömningen av elevtexterna.
- Studera *Elevuppgiften*.
- Ladda ner och kopiera de fyra *Elevtexterna*. Gör en egen bedömning och betygsättning av texterna utifrån kursplanens kunskapskrav och med hjälp av bedömningsfaktorerna.
- Reflektera över den egna bedömningen och jämför med lärarnas bedömning i filmen *Lärarsamtal*.
- Ett annat sätt att jämföra med den egna bedömningen är att ta del av en noggrann kvalitativ analys av de fyra texterna. Under *Bedömda elevtexter* finns texterna bedömda, kommenterade och betygsatta.

Grupp

- Förbered grupparbetet genom att på egen hand göra de tre första punkterna ovan före mötet.
- Titta på *Filmat lärarsamtal*. Diskutera lärarnas bedömningar och era egna.
- De fyra texterna finns bedömda och kommenterade under *Bedömda elevtexter*. Här finns möjlighet att ta del av en noggrann kvalitativ analys av texterna. Gör en jämförelse med egna bedömningar. Diskutera.

Fortsatt diskussion i grupp:

- Vilka erfarenheter har deltagarna av att genomföra den här typen av skriftliga uppgifter? (En 1–6, Äp 5, Äp 6, Diagnosmaterial 7–9, Äp 9)
- Diskutera vilka strategier elever kan ha när de stöter på problem i skrivandet.
- Studera översikten. Hur kan man formulera kommentarer om elevers skriftliga kommunikativa förmåga?
- Diskutera olika sätt att kontinuerligt bedöma elevernas skriftliga förmåga.
- Vilka arbetssätt kan man använda för att utveckla elevernas skriftliga förmåga?

Bedömning av förmåga att lyssna och förstå

Individuellt

- Gå till *Bedömning – Lyssna* i vänsterspalten och läs texten *Bedömning av förmåga att lyssna och förstå*.
- Studera *Elevuppgifterna*.
- Lyssna på *Ljudfilen* och besvara själv frågorna medan du lyssnar.
- Under *Elevsvar* finns en förteckning över ett antal olika autentiska elevsvar på några av uppgifterna. Analysera dessa och ta ställning till vilka av elevsvaren som kan anses vara godtagbara d.v.s. riktiga eller acceptabla – och vilka som inte kan anses vara det.
- Uppgifterna finns kommenterade under *Bedömning*. Studera kommentarerna och jämför den egna bedömningen av elevsvaren med förteckningen över de elevsvar som bedömts riktiga, acceptabla eller felaktiga.

Grupp

- Förbered grupparbetet genom att på egen hand göra de två första punkterna ovan före mötet.
- Lyssna på *Ljudfilen* och besvara själv frågorna medan ni lyssnar. Diskutera uppgiften.
- Under *Elevsvar* finns en förteckning över ett antal olika autentiska elevsvar på en av uppgifterna. Resonera kring dessa och ta ställning till vilka av elevsvaren som kan anses vara godtagbara d.v.s. riktiga eller acceptabla – och vilka som inte kan anses vara det.
- Under *Bedömning* finns uppgifterna kommenterade. Studera kommentarerna och jämför de egna analyserna av elevsvaren med presentationen av de elevsvar som bedömts riktiga, acceptabla eller felaktiga. Diskutera.

Fortsatt diskussion i grupp:

- Vilka erfarenheter har deltagarna av att genomföra hörförståelseuppgifter av det här slaget? (En 1–6, Äp 5, Äp 6, Diagnosmaterial 7–9 och Äp 9)?
- Diskutera uppgifterna, hur de är konstruerade och de alternativa elevsvaren. Vad krävs för att ett svar ska vara godtagbart?
- Vilken information kan svaret på en flervalsuppgift ge?
- Diskutera olika sätt att kontinuerligt bedöma elevernas receptiva förmåga att lyssna och förstå.
- Vilka arbetssätt kan man använda för att utveckla elevernas receptiva förmåga, att lyssna och förstå?
- Diskutera betydelsen av att alltid använda engelska i klassrummet.

Bedömning av förmåga att läsa och förstå

Individuellt

- Gå till *Bedömning* – läsa i vänsterspalten och läs texten *Bedömning av förmåga att läsa och förstå*. Studera de tre exemplen på *Elevuppgifter*. Läs igenom och besvara själv frågorna.
- Under *Elevsvar* finns en förteckning över ett antal autentiska elevsvar på uppgifterna. Analysera dessa och ta ställning till vilka av elevsvaren som kan anses vara godtagbara d.v.s. riktiga eller acceptabla – och vilka som inte kan anses vara det.
- Uppgifterna finns kommenterade under *Bedömning*. Studera kommentarerna och jämför den egna bedömningen av elevsvaren med förteckningen över de elevsvar som bedömts riktiga, acceptabla eller felaktiga.

Grupp

- Förbered grupparbetet genom att på egen hand göra de två första punkterna ovan före mötet.
- Under *Elevsvar* finns en förteckning över ett antal autentiska elevsvar på uppgifterna. Resonera kring dessa och ta ställning till vilka av elevsvaren som kan anses vara godtagbara d.v.s. riktiga eller acceptabla – och vilka som inte kan anses vara det.
- Uppgifterna finns kommenterade under *Bedömning*. Studera kommentarerna och jämför era egna bedömningar av elevsvaren med förteckningen över de elevsvar som bedömts riktiga, acceptabla eller felaktiga. Diskutera.

Fortsatt diskussion i grupp:

- Vilka erfarenheter har deltagarna av att genomföra läsförståelseuppgifter av det här slaget? (En 1–6, Äp 5, Äp 6, Diagnosmaterial 7–9 och Äp 9)?
- Diskutera de tre uppgifterna och hur de är konstruerade. Vilka andra typer av läsuppgifter har ni mött?
- Studera de alternativa elevsvaren. Vad krävs för att ett svar ska vara godtagbart?
- Vilken information kan svaret på en flervalsuppgift ge?
- Diskutera olika sätt att kontinuerligt bedöma elevernas receptiva förmåga att läsa och förstå.
- Vilka arbetssätt kan man använda för att utveckla elevernas receptiva förmåga, att läsa och förstå?

Reflektion, diskussion och fördjupning

Denna del består av *Underlag för reflektion s. 1–5* och *Mer om bedömning: Litteratur och länkar*.

Individuellt

- Gör självbedömningsdelen, s. 1–2. Om självbedömningen visar att det finns delar som du inte tycker att du behärskar lika bra som andra, finns det gott om litteratur för kompetensutveckling och fördjupning. Exempel på sådan litteratur ges under *Om bedömning: Litteratur och länkar*.

Grupp

- Förbered arbetet genom att göra självbedömningsdelen s. 1–2. Diskutera tillsammans enligt instruktionen på s. 1.

Grupp

- Gör gruppuppgiften, s. 3–4. Här ges tillfälle att först fundera på egna erfarenheter av att själv ha presterat något som bedömts. Vilka tankar och känslor väcker det? Hur påverkar dina egna erfarenheter din undervisning? Utbyt erfarenheter i gruppen.

Grupp

- En fördjupad diskussion kring bedömning kan man ha med hjälp av diskussionsförslagen, s. 5.

Förslag till fortbildningsinsatser med bedömarträningmaterialet som utgångspunkt

Fortbildning på lokal nivå kan se ut på många olika sätt. Här ges förslag på hur materialet kan användas, exempelvis vid studiedagar, arbetslagsträffar eller arbete i ämnesgrupper.

Organisation

De lokala förutsättningarna styr till stor del organisation och gruppindelning vid en fortbildningsinsats. Deltagande grupper kan bestå av personer från ett arbetslag/arbetsenhet, men kan också bestå av deltagare från olika arbetsenheter. De olika strukturerna på grupperna har olika fördelar. En fördel med att fortbildningen sker i arbetslaget är att det direkt kan påverka det planeringsarbete och den verksamhet som redan pågår inom arbetslagets ram. En fördel med att deltagarna kommer från olika arbetslag är att det kan ge nya infallsvinklar, vilket då kan påverka hela skolan på ett annat sätt. I det fall ämneslärare i engelska undervisar i årskurs 6, kan kanske lärare i engelska från olika skolor bilda fortbildningsgrupper.

Förberedelse

Materialet är omfattande bör arbetet med det delas upp på flera tillfällen. För att till fullo utnyttja arbetet i gruppen, bör var och en vara förberedd inför varje tillfälle.

Genomförande

(För detaljer och diskussionsfrågor se denna handledning)

Tillfälle 1: Förbered genom att göra självbedömningen, s. 1–2 i *Underlag för reflektion*, punkt 1 och 2. Diskutera innebörden av de olika påståendena i självbedömningen enligt punkt 3. Gör gruppuppgiften, s 3–4 i *Underlag för reflektion*. Titta tillsammans på den *Inledande filmen*.

Alternativ 1:

Tillfälle 2–5: Behandla var och en av de fyra bedömningsdelarna *mundlig kommunikativ förmåga*, *skriftlig kommunikativ förmåga*, *förmåga att lyssna och förstå* och *förmåga att läsa och förstå* vid var sitt tillfälle. Följ instruktionen under Grupp för varje del.

Alternativ 2: (Kräver längre tid vid varje tillfälle)

Tillfälle 2–3: Behandla bedömningen av de produktiva färdigheterna, *mundlig kommunikativ förmåga* och *skriftlig kommunikativ förmåga* vid ett tillfälle. Vid nästa tillfälle behandlas bedömningen av de båda receptiva färdigheterna, *förmåga att lyssna och förstå* och *förmåga att läsa och förstå*. Följ instruktionen under *Grupp* för varje del.

Uppföljningstillfälle: Förbered genom att tänka igenom frågeställningar som kvarstår efter att ni arbetat med bedömarträningen samt diskussionsfrågorna på s. 5 i *Underlag för reflektion*. Diskutera frågorna i gruppen och fundera över hur ni ska gå vidare.